

Sebäbine düşünmedim

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январь, 2025

Sebäbine düşünmedim SEBÄBINE DÜŞÜNMEDİM

Hasan el-Benna

Gürrüñi Erdoganyň üstünden getirerin! Ondan öň şu maglumatlary bersem gowy bolar:

Başlangyç klas mugallymy Hasan el-Benna 22 ýaşynda alty ýoldaşy bilen bile 1928-nji ýylda Müsüriň Ismailiýe şäherinde «Musulman doganlar» («Ihwan») toparyny esaslandyrdy.

«- Alla maksadymyz, Gurhan baş kanunymyz, jihat ýolumyz, yslam ýolunda jan bermek iň ily arzuwymyzdyr».

Benna diňe topary esaslandyryjy däl, biziň günlerimize çenli dowam eden syýasatlaryň, strategiýalaryň düýbünü tutan, topara perspektiwa gazandyrان lider boldy.

Maksady – imperializme garşy göreşmek, halyflygy janlandyrmak we yslamy durmuşyň hemme ugrunda amal etdirmekdi.

Muny sistemanyň içinde galyp, bilim ýaly kanuny ýollary ulanyp amala aşyrjakdylar.

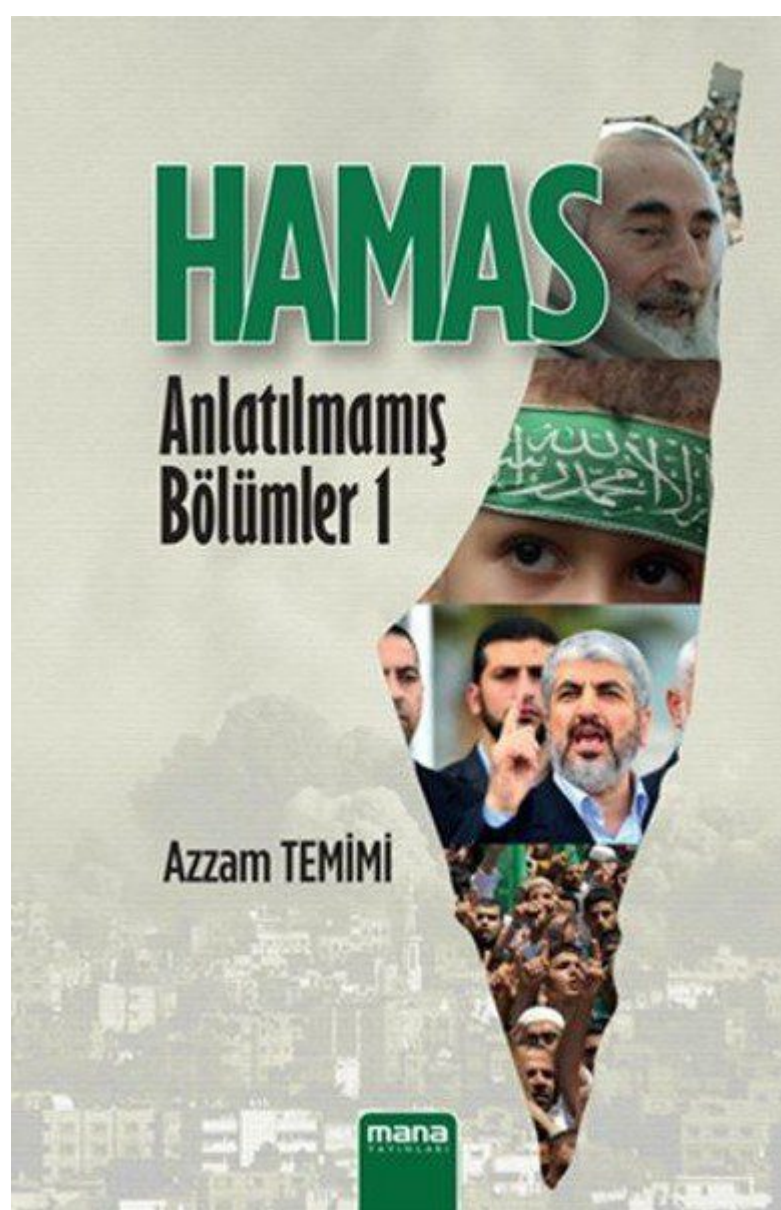
Maksat diňe Müsür däl, bütin (sünni) yslam ýurtlarydy.

Guramanyň yslamy hereketlere ýiti täsiri boldy. Häzir 21 ýurtda şahamçasy bar.

Bularyň biri «Ihwanyň» şahamçasy hökmünde Palestinada gurlan Yslamy-direnish hereketi («Hamasy»)...

Entek «Hamasyň» ady ýokka, Benna 1936-njy ýyldan bäri Palestin dawasyna goldaw berdi. Dogany Abdurahman el-Bennany Palestina ugratdy, Beýtulmukaddesiň müftüsi Hajy Emin el-Hüseýin bilen hyzmatdaşlyk etdi. On ýylyň içinde Palestinanyň köp ýerinde 25 şahamça açdy, 20 mün agzasy boldy. «Gizlin aýgyt» («el-Cihazü's Syrry») atly ýörite gerilla toparyny düzdüler.

Emma:

* * *

Palestinany Azat-ediş guramasynyň (PAEG) çepçi çykyşlary we

syýasaty «Ihwanyň» güýçden gaçmagyna getirdi.

Ýöne wagtyň geçmegi bilen sosializmiň dünýäde güýjüni ýitirmegi «Ihwanyň» Müsüre ýanaşýan Gaza sektorynda güýçlenmegine sebäp boldy. Şeýle-de bolsa, «Ihwan» 1967-1987-nji ýyllarda arasyňy Palestinada sessiz geçirdi, agressiw hereketlere baş goşmady. Ýokary okuw jaýlarynyň talyplary bilen birlikde şahsy düzümini ezdirmejek bolýardylar. Ýslamy bilim-terbiýä, gurluşyga üns berildi. Aradan geçen ýigirmi ýyllyk döwürde Gazada metjitleriň sany 200-den 600-e ýetdi! Muňa garamazdan segseninji ýyllaryň başynda Ýslam rewolýusiýasyny amala aşyran Eýran «Ihwany» passiwlikde aýyplady.

Feyhi Şikakiniň ýolbaşçylygyndaky topar «Ihwandan» bölünip, «Ýslamy jihat» toparyny gurdy.

1987-nji ýylyň 8-nji dekabry... Täze göçüp gelen jöhidiň awtoawariýada dört palestinalyny öldürmegi intifada (baş galdyryşyga) öwrüldi.

«Ihwan» muňa sesini çykarman oturmady. 14-nji dekaborda çap edilen jarnama bilen «Hamasyň» gurlandygy mälim edildi. Ýsraýyl bilen «Hamasyň» uruşy başlady.

Ýsraýyl «Hamasy» esaslandyryjy baştutany Şeýh Ahmet Ýasini we yzyndan ýolbaşçy bolan doktor Abdyleziz Rantisini öldürdi.

Häzirem ýolbaşçy bolup oturan Halit Meşaly zäherledi, Iordaniýanyň patyşasy Hüseyin we ABŞ-nyň prezidenti Bill Klinton ara girip, Ýsraýyldan zähere garşy derman alyndy we Meşal halas edildi.

Bu ýagdaý «Hamasyň» syýasy ugruny üýtgetdi.

هل حماس حركة إسلامية؟

HAMAS

İSLAMİ BİR HAREKET MİDİR?

Seyh Prof. Dr. Ziyaeddin El-Kudsi

HAMAS İSLAMİ BİR HAREKET MİDİR?

* * *

Meşal toparyň ştab-kwartirasyny Ammandan Damaska göçürdi. Munuň özi aslynda «Hamasyň» Eýrana ýakynlaşmagydy.

Siriýanyň üstüne imperialistler çozdy welin, «Hamas» ştab-kwartirasyny Katara göçürdi. Emma Müsürdäki Sisi döwri bilen başlan «Ihwany» «terrorçy» sanawyna girizme müddetine Saud Arabystanynyň, Birleşen Arap Emirlikleriniň, Bahreýniň hrm goşulmagy bilen «Hamasyň» örüsi daraldy.

Meşal 2017-nji ýylyň 1-nji maýynda «Ihwan» bilen arasyny üzendiklerini, hereketiň gurulyş jarnamasyny täzeländiklerini 41-nji madda bilen mälim etdi. Yslamyň ýanyna güýçli milli kimlik goşdy. PAEG-na «zeýtun şahasyny» uzatdy.

Şeýle ideologik «düzelmelere» garamazdan «Hamas» 2023-nji ýylyň 7-nji oktyabrynda nämüçin Ysraýyla hüjüm etdi?

2023-nji ýylda ştab-kwartirasyny gaýtadan Damaska geçiren «Hamas» sünni-arap ýurtlarynyň ýöredýän gyrakladyjy syýasaty sebäpli doly Eýranyň täsirine girendigi aýdylýar!

Ynha, şeýle maglumatlardan soň soňky döwürdäki Eýran-Ysraýyl dartgynlylygyny analiz etmek has hakykata golaý bolmazmy?

Türkiýe bu toparlanyşmanyň niresinde?

2017-nji ýyldan bäri «Täze Hamasyň» syýasy býurosynyň başlygy Ysmaýyl Haniýe Stambulda Erdogan bilen näme hakda gepleşik geçirdi? Bilemzok.

Ýakyn Gündogarda möhüm üýtgeşmeler bolup geçýär, emma ýurdumyzyň jemgyýetçiligi aýdymçylaryň, artistleriň ýa-da gürrüňini edeniňe degmeýän başga bolgusyz adamlaryň gep-gybatyny etmekden başga zady bilenok!

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 24.04.2024 ý. Publisistika